

FÓKUSZ

Lara Stevens

CASEY JENKINS PERFORMANSHAZAINAK
LASSÚ DRAMATURGIÁJA

Az ausztrál performanszművész, Casey Jenkins sálat kötött egy vaginájába helyezett gyapjúgomolyagból. Az akció 28 napig tartott, 2013 októberének közepétől november közepéig, egy, az észak-ausztráliai Darwinban levő galériában. A kötés mennyezetről lógó vállfákon volt látható. A *Kiterítem a méhem* (Casting off my Womb) című performansz egy részét rögzítette az SBS2 köztelevízió, és 2013 novemberében közvetített belőle egy 2 perc 48 másodperces videoklipet, *Vaginális kötés* (Vaginal Knitting) címmel. A videoklip gyorsan elterjedt a Youtube-on, több mint 7 millióan nézték meg 2016 márciusáig, és széles körű médiafigyelmet váltott ki. A *Kiterítem a méhem* felkeltette a globális publikum érdeklődését is azzal, hogy a művésznő menstruációja idején sem hagyta abba a kötetést, hanem belekötötte menstruációs vérének a műtárgyba.

Erőteljes reakciókat váltott ki a klip. Míg egyesek méltányolták a művet, más online nézők rosszindulatú, gúnyolódó és személyeskedő támadásokat intéztek Jenkins ellen azért, mert közszemlére bocsátotta menstruációs vérének. Néhány komment Jenkinst próbálta megszégyeníteni, „figyelemhajhász ribanc”-nak titulálva őt. [...]

A *Kiterítem a méhem*re jellemző nyugodt, meditatív környezet és szinte a feszültségig intenzív fenomenológiai tapasztalat egyik értelmezési lehetősége annak a figyelembe vétele, amit Eckersall és Paterson „lassú dramaturgiának” nevez: az idő, ritmus és tartam kortárs performanszokbeli fontosságának számbavétele, aminek politikai és ökológiai vonatkozásai is vannak. A „lassú ételek” és „lassú életmód” típusú környezetvédelmi mozgalmak elveiből merítve, a lassú dramaturgiát olyan performanszokra értik, amelyek figyelmet szentelnek a mindennapi életnek, a banálisnak, a lokálisnak; a lassításnak, a mindennapi élet sebessége ellenében, amelyet a neoliberalizmus hatékony és rugalmas áramlatai uralnak, kielégíthetetlenül buzdítva a termelésre és fogyasztásra; figyelmet az élő performansz affektív tapasztalatának. A következőképpen fogalmazzák meg: „Olyan színház ez, amely előtérbe állítja az ökológiai-materiális dramaturgiai feszültségeket, amelyek a lassúság, környezet (ambiance) és kapcsolatiság felé tendálnak. Feltevésünk szerint ezt lassú dramaturgiának lehet tekinteni.”¹

A *Kiterítem a méhem* lassú dramaturgiai esztétikáját tartambeli minősége, meditatív környezetteremtő képessége és az a tény határozza meg, hogy Jenkins belekötötte a műtárgyba saját testi fluidumát. A patriarchális rendszerek nők testére kifejtett biopolitikai hatásának hosszú történelmi dokumentációja politikai gesztusként teszi értelmezhetővé a nők gyakran becsmért és elrejtett fluidumainak galériában való kiállítását. Lassú, több napig tartó véráramlását kiállítva, Jenkins egy prózai, női testi folyamatot tesz intenzívvé és önt diszkrét esztétikai formába. A *Kiterítem a méhem* a test ritmusának lassú idejét felhasználva felszínre hozza azt, amit Eckersall és Paterson „a mindennapi élet esztétikai és politikai potenciáljának” nevez.²

Fordította: Nagy Imola

(A szöveg forrása: Lara Stevens: Sometimes Uncomfortable, Sometimes Arousing: The Slow Dramaturgy of Casey Jenkins's Craftivist Performances. In: *Theatre Research International*, 2016. July, volume 41, Issue 2. 168–180.)

¹ Peter Eckersall és Eddie Paterson: Slow Dramaturgy: Renegotiating Politics and Staging the Everyday [online]. In: *Australasian Drama Studies*, No. 58, Apr 2011. 178–192.

² Eckersall és Paterson i. m.